

Колядко Ольга
студентка

Василенко Ірина
к.е.н., доцент

Черкаський державний технологічний університет
м. Черкаси

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ

В сучасних економічних умовах постало питання виходу з кризи, в якій опинилася банківська система України. Девальвація гривні, нестабільна ситуація на Сході країни та анексія Криму, розрив господарських зв'язків між підприємствами, різкий спад виробництва в реальному секторі економіки, дефіцит іноземної валюти – зовнішні причини переходу банків до стану неплатоспроможності. Але, крім зовнішніх факторів, не менш важливі внутрішні чинники, зокрема ефективність управління банком. Це зумовлює необхідність реформування системи операційного менеджменту банківських установ.

Американські професори Річард Чейс та Ніколас Аквілано визначають операційний менеджмент як управління всіма ресурсами, необхідними для виробництва продукції та надання послуг організацією [3]. За визначенням Примосткої Л.О., операційний менеджмент у банківській установі складається з дій, які підтримують надання банком фінансових послуг, здійснення інвестиційної, емісійної та міжбанківської діяльності у короткостроковому періоді (не більше одного року) [2].

Основною проблемою операційного менеджменту в умовах економічної нестабільності України стало різке зниження кредитоспроможності клієнтів банку, і, як наслідок – неплатоспроможність самих банків. Причинами були не лише погіршення економічних показників, але і недостатньо виважена політика банків, недосконалість методичних підходів оцінки кредитоспроможності позичальників.

Наявність забезпечення – один з важливих факторів повернення кредитів. Особливу роль відіграє форма забезпечення. Воно має бути високоліквідним, не втрачати своєї вартості протягом терміну кредитування. Це може бути застава ліквідного майна, нерухомості та прав на них, цінних паперів, депозитів позичальника, гарантії та поручительства третіх осіб, страхування відповідальності за виконання зобов'язань щодо кредитного договору [4].

Методи, які застосовуються для оцінки кредитоспроможності, зокрема коефіцієнтного аналізу, задовільно оцінюють кількісні показники, однак не враховують якісних характеристик позичальників [1]. Зокрема, такі якісні показники, як наявність заборгованості в інших банках та наявність забезпечення при підвищенні відсоткової ставки за кредит для контрагентів, які вже отримали позику, змінюються. При підвищенні ставок кредитування в одному банку існує

Напрям 2 «Впровадження інновацій в економіку й управління»

висока ймовірність такого ж підвищення і в інших банківських установах, що може бути небезпечним для контрагентів, які мають позики в інших банках. Крім того, при підвищенні ставки кредитування, відносна величина резерву доходів позичальників знижується, їхня фінансова та соціальна стабільність падає.

Для зниження ризику неповернення кредитів банківським установам доцільно використовувати модель, що має залежність повернення кредитів (результативна ознака) від параметрів (факторні ознаки): наявність заборгованості в інших банках, резерв доходів позичальника у випадку підвищення ставки за кредит, можна дослідити за допомогою комплексного багатofакторного аналізу. Тісноту зв'язку між платоспроможністю і ставкою за кредит, наявністю заборгованості в інших банках та наявністю забезпечення проаналізуємо, розрахувавши коефіцієнти кореляції.

Визначення якості побудованої моделі та її елементів здійснюється за допомогою дисперсійного аналізу, оцінка однорідності дисперсій при однаковому числі паралельних дослідів – за допомогою критерію Кохрена. Пристосованість результатів моделі до застосування визначається величиною квадратичної стандартної похибки коефіцієнтів регресії.

Для подолання основної проблеми операційного менеджменту в банківських установах, а саме, неповерненості кредитів внаслідок різкого зниження кредитоспроможності клієнтів банку необхідно реформувати модель оцінки платоспроможності позичальників. Крім кількісних показників потрібно враховувати якісні, зокрема наявність заборгованості в інших банках та резерв доходів позичальників.

Модель, яка дозволить визначати ризик неповернення кредиту у разі підвищення відсотків за позику і передбачити резерв доходів позичальника, який знижує ризик неповернення боргу у випадку підвищення банком ставки за кредит, можна побудувати і дослідити за допомогою комплексного багатofакторного аналізу.

Основним способом захисту банків від кредитних ризиків є аналіз кредитоспроможності та фінансового стану потенційного позичальника. Тільки ретельна та виважена оцінка кредитоспроможності контрагента, його репутації та реальності кредитованого проекту, нададуть змогу банкові прийняти правильне рішення щодо видачі кредиту.

Список використаних джерел

1. Кириченко О.А., Гіленко І.В., Роголь С., Сиротян С.В., Немой О. М. Банківський менеджмент: Навчальний посібник / К.: Знання-Прес, 2012.- 438 с.

**Міжнародна науково-практична конференція
«Виклики соціально-орієнтованої економіки в євроінтеграційних умовах»**

2. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку: Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2013. — 468 с.
3. Чейз Ричард Б., Эквілайн Николас Дж., Якобс Роберт [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://bookre.org/reader?file=1261463&pg=828>
4. Шарко Т.М., Постольник Г.О. Забезпечення безпеки кредитних операцій банків України / Шарко Т.М., Постольник Г.О. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/8_DN_2011/Economics/1_82502.doc.htm